Huidkanker

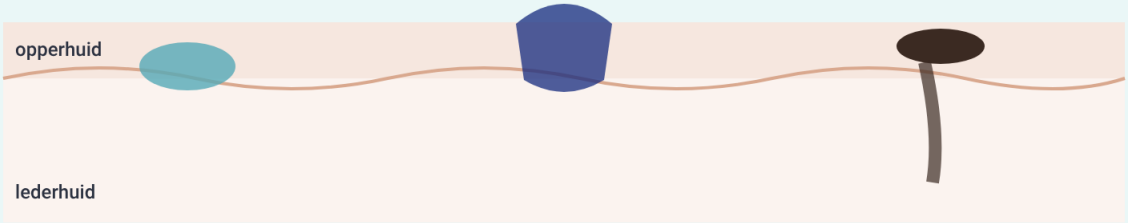
Wat het is, hoe je het herkent en wat je zelf kunt doen

Het doel van deze folder

Deze folder is voor iedereen die meer wil weten over huidkanker. Je leest welke vormen er zijn, hoe je een verdacht plekje herkent en hoe je je huid beschermt. Ook lees je wanneer je naar de huisarts gaat.

De drie hoofdvormen van huidkanker

Samen ongeveer 99 van de 100 keer dat iemand huidkanker krijgt.

Basaalcelcarcinoom	Plaveiselcelcarcinoom	Melanoom
ongeveer 70 op de 100	ongeveer 20 op de 100	ongeveer 10 op de 100
uit de onderste laag van de opperhuid	uit de hoorncellen van de opperhuid	uit de pigmentcellen
zaait bijna nooit uit	kan soms uitzaaien	kan uitzaaien: vroeg zijn telt

Wat huidkanker is

Huidkanker ontstaat als cellen in de huid beschadigd raken en ongeremd gaan groeien. De belangrijkste oorzaak is UV-straling van de zon en van de zonnebank. UV-straling beschadigt het erfelijk materiaal in de huidcellen. Meestal herstelt de huid die schade zelf. Soms lukt dat niet. Die schade stapelt zich op in de loop van je leven.

Huidkanker is in Nederland de meest voorkomende vorm van kanker. Elk jaar krijgen bijna 80.000 mensen de diagnose. Het aantal stijgt al jaren.

De drie hoofdvormen

- **Basaalcelcarcinoom:** ongeveer zeven op de tien keer. Groeit langzaam en zaait bijna nooit uit. Wel kan het weefsel eromheen beschadigen als je het laat zitten.
- **Plaveiselcelcarcinoom:** ongeveer twee op de tien keer. Groeit sneller en kan soms uitzaaien naar de lymfeklieren.
- **Melanoom:** ongeveer een op de tien keer. Ontstaat uit de pigmentcellen. Het is de gevaarlijkste vorm, omdat het kan uitzaaien. Op tijd ontdekt is het meestal goed te behandelen.

Voorstadia

Veel huidkankers beginnen met een voorstadium. Dat is nog geen kanker. Actinische keratose en de ziekte van Bowen kunnen overgaan in een plaveiselcelcarcinoom. Lentigo maligna en melanoma in situ kunnen overgaan in een melanoom. Een voorstadium is vaak eenvoudig te behandelen.

Wie meer kans heeft

- Mensen met een lichte huid die snel verbrandt.
- Mensen die veel buiten werken of veel in de zon zijn geweest.
- Mensen die als kind vaak zijn verbrand of de zonnebank hebben gebruikt.

- Mensen met veel moedervlekken of met onrustige moedervlekken.
- Mensen met melanoom in de familie.
- Mensen met een verminderde afweer, bijvoorbeeld na een orgaantransplantatie.
- Mensen die eerder huidkanker hadden.

Ook bij een donkere huid komt huidkanker voor, vooral op de voetzolen, de handpalmen en onder de nagels.

Een verdacht plekje herkennen

Huidkanker doet meestal geen pijn. Let daarom op wat je ziet en voelt:

- een wondje dat niet geneest, of dat geneest en terugkomt
- een glazig of parelachtig bultje, soms met kleine bloedvaatjes
- een ruw, schilferig plekje dat niet weggaat
- een bult die in een paar weken of maanden groeit
- een moedervlek die verandert, of die er anders uitziet dan je andere moedervlekken
- een donkere streep in één nagel

Gebruik de drie-wekenregel: een plekje of wondje dat na drie weken niet weg is, laat je bekijken door je huisarts. Meer lees je in de folder Zelfonderzoek van de huid.

Je huid beschermen

Huidkanker is voor een groot deel te voorkomen. Zoek de schaduw op, vooral tussen 12 en 15 uur. Draag kleding, een hoed en een zonnebril. Smeer zonnebrandcrème met factor 30 of hoger, dik genoeg en elke twee uur opnieuw. Ga niet onder de zonnebank. Meer lees je in de folder Zonbescherming en zonnebrandcrème.

Behandeling

De meeste huidkankers worden weggesneden onder plaatselijke verdoving. Bij voorstadia en bij sommige oppervlakkige vormen kan het ook met bevriezen, een crème of een behandeling met licht. Meer lees je in de folder Behandeling van huidkanker.

Neem contact op met je huisarts bij:

- een plekje, wondje of korstje dat na drie weken niet weg is
- een wondje dat geneest en steeds terugkomt op dezelfde plek
- een moedervlek of vlek die groter wordt, van vorm of kleur verandert, jeukt of bloedt
- een nieuwe vlek of bult die snel groeit
- een donkere streep in één nagel, of pigment op de huid naast de nagel
- twijfel over een plekje: twijfel is genoeg reden

Er is alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat de informatie in deze folder juist is. Toch is niet elke behandeling geschikt of werkzaam voor iedereen. Je eigen arts kan je uitgebreider adviseren.

Samengesteld door dr. Annemie Galimont, dermatoloog, naar de NHG-Standaard Verdachte huidafwijkingen, de NVDV-richtlijnen Basaalcelcarcinoom, Plaveiselcelcarcinoom, Melanoom en Actinische keratose en het e-book Huidkanker ontcijferd. Uitgave: onlinedermatologie.nl, november 2026.